

ΑΠΕΡΓΗΣ ΑΧΙΛΛΕΑΣ

(Γαρίτσα Κέρκυρας, 1909 - Αθήνα, 1986)

Ο Αχιλλέας Απέργης γεννήθηκε στη Γαρίτσα της Κέρκυρας, στις 31 Ιανουαρίου 1909. Ήταν το τέταρτο από τα επτά παιδιά του Γεωργίου και της Θεανώς Απέργη. Ο Γεώργιος Απέργης ήταν επιτυχημένος έμπορος, που εκτιμούσε και αγαπούσε τις τέχνες, ενώ υπήρξε ο πρώτος που αναγνώρισε την κλίση του γιου του Αχιλλέα προς την τέχνη. Αρχικά, η κλίση αυτή εκφραζόταν με τη ζωγραφική, το σχέδιο και στη συνέχεια με μικρά γλυπτά από γύψο ή πηλό.

Στα 28 του χρόνια ο Αχιλλέας Απέργης εγγράφεται στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών (Α.Σ.Κ.Τ.) της Αθήνας, όπου παρακολουθεί μαθήματα έως το 1939, με δασκάλους το Θωμά Θωμόπουλο, τον Κώστα Δημητριάδη και το Μιχαήλ Τόμπρο.

Το 1952 πραγματοποιεί το πρώτο του ταξίδι στην Ευρώπη, στην Ιταλία και το Παρίσι, και αργότερα επισκέπτεται την Αγγλία (1959).

Ήταν παντρεμένος από το 1945 με τη ζωγράφο Ειρήνη Απέργη.

Ο Αχιλλέας Απέργης πέθανε στην Αθήνα στις 23 Μαρτίου 1986, σε ηλικία 77 ετών.

Καλλιτεχνική δραστηριότητα

Μέχρι το 1946, ο Αχιλλέας Απέργης ακολούθησε την ανθρωποκεντρική «ακαδημαϊκή» παράδοση, επηρεασμένος από τους δασκάλους του στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών (Α.Σ.Κ.Τ.).

Αρχικά δούλεψε αποκλειστικά με την πέτρα - από το 1950 όμως άρχισε να πειραματίζεται με διάφορα υλικά, ενώ από το 1956 στρέφεται αποκλειστικά στο μέταλλο.

Η καλλιτεχνική του διαδρομή ξεκίνησε από την παραστατική απεικόνιση, που περιλαμβάνει προτομές και ολόσωμα αγάλματα, κυρίως γυμνά.

Στη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και των πρώτων μεταπολεμικών χρόνων, εκτέλεσε πολλές παραγγελίες ανδριάντων και μνημείων, τα οποία χαρακτηρίζονται από την ευαισθησία των μορφών και τη ρευστότητα των

περιγραμμάτων, την έμφαση στην ισορροπία των όγκων και την αποφυγή λεπτομερειών. Ένα από τα αντιπροσωπευτικότερα έργα αυτής της κατηγορίας είναι το Ταφικό μνημείο της οικογένειας Δημ. Χ. Βέλλη, στο Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών.

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος συνέτεινε ιδιαίτερα στον αναπροσανατολισμό πολλών γλυπτών της γενιάς του Απέργη, όπως του Γιώργου Ζογγολόπουλου και του Χρήστου Καπράλου. Από το 1950 άρχισε να στρέφεται σε πιο αφαιρετικές μορφές, παραμένοντας ωστόσο στο πλαίσιο του ανθρωποκεντρισμού, για να καταλήξει τελικά στην αφαίρεση. Η στροφή του προς τις σύγχρονες τάσεις και τις αφηρημένες διατυπώσεις ολοκληρώνεται μετά το 1960, όταν φτάνει σε ένα καθαρά προσωπικό ιδίωμα, με έργα που βασίζονται σε κάθε είδους νέα στοιχεία.

Ως το 1960 χρησιμοποιούσε βέργες από σίδηρο ενωμένες με οξυγονοκόλληση, δημιουργώντας συνθέσεις που, αν και ξεκινούν από τις αρχές του κονστρουκτιβισμού, είναι πιο κοντά στον εξπρεσιονισμό. Λίγο αργότερα, με το πέρασμα από το σίδηρο στο μπρούντζο, και με τις βέργες σε κάθετη διάταξη, θα δημιουργήσει έργα που μοιάζουν σαν αντικείμενα διαβρωμένα από το χρόνο, δίνοντας την εντύπωση της καταστροφής.

Ακολουθώντας το ίδιο ύφος, η διάταξη στη συνέχεια θα γίνει οριζόντια και κατόπιν διαγώνια, υποβάλλοντας την αίσθηση της φυγής μέσα στο χώρο. Στις πιο χαρακτηριστικές προσπάθειες του, μετά το 1960, το μορφοπλαστικό του λεξιλόγιο βασίζεται σε λεπτά ραβδοειδή θέματα, που αναπτύσσονται σε κάθετα σύνολα.

Από τα πρώτα κιόλας αφαιρετικά του έργα είναι φανερό η προσπάθεια περιορισμού του όγκου και ανάπτυξης της μορφής μέσα στο χώρο, με μια τάση άλλοτε κατακόρυφη και άλλοτε οριζόντια.

Στα έργα που ακολουθούν μετά το 1965, ο Απέργης χρησιμοποιεί με μεγαλύτερη ελευθερία τη μορφοπλαστική του γλώσσα, τις λεπτές μεταλλικές βέργες επαναληπτικά και παραθετικά, την έμφασή στα ενεργητικά κάθετα και στα δυναμικά διαγώνια θέματα, τη γρήγορη διαδοχή των επιπέδων και τον τονισμό των ρυθμικών στοιχείων. Από το 1970 εμφανίζονται στα έργα του και μερικά καμπυλόγραμμα θέματα που δίνουν νέες διαστάσεις στη πλαστική του.

Μετά από ένα διάστημα περισυλλογής και αδράνειας, θα εγκαταλείψει την καθαρά γλυπτική απεικόνιση, για να στραφεί σε μια εννοιολογική προσέγγιση. Το περιβάλλον-εγκατάσταση με τα "Πέντε Δωμάτια", που παρουσίασε το 1976 στο Παρίσι και στην Αθήνα, δηλώνει αυτή ακριβώς τη στροφή και την υπαρξιακή αγωνία του καλλιτέχνη. Πρόκειται για ένα περιβάλλον που συνδυάζει αντικείμενα, εικόνες, ήχους και φωτισμό και αποτελείται από πέντε διαφορετικούς χώρους-θεματικές ενότητες. Σε κάθε δωμάτιο τίθεται κι από ένα

φιλοσοφικό ερώτημα, ενώ διάφορα σύμβολα παραπέμπουν στη συνειδητοποίηση της σχετικότητας των πραγμάτων.

Το 1982 με το "Σπήλαιο", ένα άλλο περιβάλλον - εγκατάσταση κατασκευασμένο από εφημερίδες που καλύπτουν τον τοίχο σε συνδυασμό με κινηματογραφική προβολή και ήχους, θα εκφράσει για μια ακόμη φορά τις υπαρξιακές του ανησυχίες. Οι αναζητήσεις του στον τομέα του περιβάλλοντος και της εγκατάστασης συνεχίστηκαν, παράλληλα όμως συνδυάστηκαν με επιστροφή στην πλαστική απόδοση. Τα περιβάλλοντα με τις "Σκάλες", που παρουσίασε για πρώτη φορά το 1978, αρχικά σε ξύλο και κατόπιν σε μπρούντζο, αλλά και μεμονωμένες συνθέσεις με σκάλες σε διάφορα μεγέθη, αποτελούν σήματα ανόδου και προσπάθειας και υποδηλώνουν τη διέξοδο στη γνώση. Το 1985 σκάλες από ατσάλι ύψους 10 μέτρων τοποθετήθηκαν στο Παλαιό Φάληρο.

Έργα του Αχιλλέα Απέργη φιλοξενούνται στην Κερκυραϊκή Πινακοθήκη.

ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

- 1955, Γκαλερί Ιλισσός, Αθήνα
- 1960, Woodstock Gallery, Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο
- 1961, Αίθουσα Τέχνη, Θεσσαλονίκη
- 1962, Drian Galleries, Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο
- 1963, Αθηναϊκό Τεχνολογικό Ινστιτούτο, Αθήνα
- 1964, St. Catherine's College, Οξφόρδη, Ηνωμένο Βασίλειο
- 1965, Ινστιτούτο Δοξιάδη, Αθήνα
- 1966, Αίθουσα Τέχνης Αθηνών Χίλτον, Αθήνα
- 1968, Βενετία, Ιταλία
- 1971, Γκαλερί Αργώ, Λευκωσία, Κύπρος
- 1974, Αίθουσα Εκθέσεων Αριστοβούλου Πετζετάκι, Αθήνα
- 1975, Αίθουσα Τέχνης Αθηνών, Αθήνα
- 1976, Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών, Αθήνα
- 1976, Espace Cardin, Παρίσι, Γαλλία
- 1981, Αίθουσα Τέχνης Δεσμός, Αθήνα

ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

- 1948, "Α΄ Πανελλήνιος Καλλιτεχνική Έκθεσης", Ζάππειο Μέγαρο, Αθήνα
- 1952, "Δ΄ Πανελλήνιος Καλλιτεχνική Έκθεσης", Ζάππειο Μέγαρο, Αθήνα
- 1955, "Έκθεσης Ζωγραφικής-Γλυπτικής", Αίθουσα Ιλισός, Αθήνα
- 1955, "Ομαδική Έκθεση", Saggiarius Gallery, Νέα Υόρκη, ΗΠΑ

- 1956, " Biennale di Venezia 1956", Βενετία, Ιταλία
- 1956, "Ομαδική Έκθεση Ζωγραφικής, Γλυπτικής, Διακοσμητικής", Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, Αθήνα
- 1957, "IV Bienal de Sao Paulo", Σάο Πάολο, Βραζιλία
- 1957, "Ε΄ Πανελλήνιος Καλλιτεχνική Έκθεση", Ζάππειο Μέγαρο, Αθήνα
- 1957, "Μπιενάλε Αλεξάνδρειας", Αλεξάνδρεια, Αίγυπτος
- 1958, "Ζωγραφική-Γλυπτική", Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών, Αθήνα
- 1958, "Έκθεση μοντέρνας τέχνης", Αίθουσα Κούρος, Αθήνα
- 1959, "Έκθεση ζωγραφικής, γλυπτικής και διακοσμητικών τεχνών", Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Αθήνα
- 1959, "Πρώτη Έκθεσις", Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Αθήνα
- 1959, "Art Grec Contemporain", Galerie R. Creuze (Salle Balzac), Παρίσι, Γαλλία
- 1960, "Ομαδική Έκθεση", Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Αθήνα
- 1960, "Ζωγραφική-Γλυπτική-Χαρακτική-Διακόσμησης", Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Αθήνα
- 1960, "ΣΤ΄ Πανελλήνιος Έκθεσις", Ζάππειο Μέγαρο, Αθήνα
- 1960, "Ομαδική Έκθεση", Drian Galleries, Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο
- 1960, "Greec Art", Ελσίνκι, Φινλανδία
- 1961, "Β΄ Διεθνής Έκθεση Γλυπτικής", Musee Rodin, Παρίσι, Γαλλία
- 1961, "Nouvelle Ecole Europeenne", Kasper Gallery, Λωζάννη, Ελβετία
- 1961, "Drawing International", Περιοδεύουσα έκθεση σε διάφορες πόλεις της Αμερικής, ΗΠΑ
- 1961, "Έκθεσις Σύγχρονων Ελλήνων Καλλιτεχνών", Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Αθήνα
- 1962, "Mostra internazionale di Scultura Contemporanea", Galleria Pagani del Grattacielo, Μιλάνο, Ιταλία
- 1962, "Ελληνική Καλλιτεχνική Έκθεσις", Άγκυρα, Κωνσταντινούπολη, Τουρκία
- 1963, "Ομαδική Έκθεση", Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Αθήνα
- 1963, "Ομαδική Έκθεση", Αίθουσα Τέχνης Αθηνών Χίλτον, Αθήνα
- 1964, "Επτά Έλληνες Γλύπτες", Αίθουσα Τέχνης Αθηνών Χίλτον, Αθήνα
- 1964, "Mostra Internazionale di Bianco e Nero", Villa Ciani, Lugano, Ελβετία
- 1964, "Ομαδική Έκθεση", Galeria Il Numero, Φλωρεντία, Ιταλία
- 1964, "Griechische Malerei, Plastik und Graphik der Gegenwart", Wolfgang Gurlitt Museum, Λιντς, Αυστρία
- 1964, "Ομαδική Έκθεση", Gallerie Merlin, Αθήνα
- 1965, "Ομαδική Έκθεση", Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Αθήνα
- 1965, "Exhibition of Contemporary Greek Painting and Sculpture", Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Αθήνα

- 1965, "Exhibition of Contemporary Greek Painting and Sculpture", Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Αθήνα
- 1965, "Η΄ Πανελλήνιος Έκθεση", Ζάππειο Μέγαρο, Αθήνα
- 1965, "Salon de la Jeune Sculpture", Musee Rodin, Παρίσι, Ιταλία
- 1965, "Ομαδική Έκθεση", Galerie Carl Flinker, Παρίσι, Γαλλία
- 1965, "Concorso Internazionale del Bronzetto", Πάδοβα, Ιταλία
- 1965, "Ομαδική Έκθεση", Αίθουσα Τέχνης Αθηνών Χίλτον, Αθήνα
- 1966, "Άσπρο-Μαύρο", Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Αθήνα
- 1966, "Εννέα Έλληνες Γλύπτες/Nine Greek Sculptors", Αίθουσα Τέχνης Αθηνών Χίλτον, Αθήνα
- 1966, "Ομαδική Έκθεση Ζωγραφικής και Γλυπτικής", Ελληνοαμερικάνικη Ένωση, Αθήνα
- 1967, "Art Hellenique Contemporain", Musee Rath, Γενεύη, Ελβετία
- 1967, "Concorso Internazionale del Bronzetto", Πάδοβα, Ιταλία
- 1967, "Ομαδική Έκθεση", Αίθουσα Τέχνης Αθηνών Χίλτον, Αθήνα
- 1968, "Biennale di Venezia 1968", Βενετία, Ιταλία
- 1968, "Έκθεση Ζωγραφικής-Γλυπτικής", Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Αθήνα
- 1968, "Ομαδική Έκθεση", Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Αθήνα
- 1968, "XXe Salon de la Jeune Sculpture", Παρίσι, Γαλλία
- 1968, "Ομαδική Έκθεση", Galerie Lambert, Παρίσι, Γαλλία
- 1968, "Ομαδική Έκθεση", Galerie Lia Grandbihler, Παρίσι, Γαλλία
- 1968, "Les Trois Dimensions", American Center, Παρίσι, Γαλλία
- 1968, "Ομαδική Έκθεση", Αίθουσα Τέχνης Αθηνών Χίλτον, Αθήνα
- 1969, "Καλοκαίρι 1969", Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Αθήνα
- 1969, "Άσπρο-Μαύρο", Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Αθήνα
- 1970, "XXIle Salon de la Jeune Sculpture", Παρίσι, Γαλλία
- 1970, "Festival de Montargis-Arts Plastiques", Montargis, Γαλλία
- 1970, "Καλοκαίρι 1970", Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Αθήνα
- 1970, "Δέκα Χρόνια Γκαλερί Νέες Μορφές", Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Αθήνα
- 1971, "Δύο Συγκλίνουσες Εκδηλώσεις", Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Αίθουσα Τέχνης Αθηνών Χίλτον, Αθήνα
- 1971, "XXIIIe Salon de la Jeune Sculpture", Παρίσι, Γαλλία
- 1971, "Salon de Mai", Musee d'Art Moderne de la ville de Paris, Παρίσι, Γαλλία
- 1971, "Δεκέμβριος '71", Γκαλερί Άστορ, Αθήνα
- 1971, "Καλοκαίρι 1971", Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Αθήνα
- 1972, "XXIVe Salon de la Jeune Sculpture", Association de La Jeune Sculpture, Παρίσι, Γαλλία
- 1972, "Καλοκαίρι 1972", Αίθουσα Τέχνης Αθηνών Χίλτον, Αθήνα

- 1972, "Δεκέμβριος 1972", Γκαλερί Άστορ, Αθήνα
- 1972, "Realites nouvelles", Parc floral de Paris, Παρίσι, Γαλλία
- 1973, "Υπαίθρια έκθεση γλυπτικής", Απολλώνιο, Πόρτο-Ράφτη
- 1973, "Σύγχρονη Ελληνική Τέχνη", Αίθουσα Τέχνης Δεσμός, Αθήνα
- 1973, "25. Salon de la jeune Sculpture", Πάρκο Λουξεμβούργου, Παρίσι, Γαλλία
- 1974, "Αφιέρωμα στην Κύπρο", Γκαλερί Άστορ, Αίθουσα Τέχνης Δεσμός, Αίθουσα Τέχνης Νέες Μορφές, Γκαλερί Ζουμπουλάκη, Καλλιτεχνικό Πνευματικό Κέντρο "Ωρα", Αθήνα
- 1974, "26. Salon de la Jeune Sculpture", Κήπους των Ηλυσίων Πεδίων, Παρίσι, Γαλλία
- 1975, "27. Salon de la Jeune Sculpture", Κήποι Ηλυσίων Πεδίων, Εσπάζ Πιέρ Καρντέν, Παρίσι, Γαλλία
- 1975, "16. Salon Grands & Jeunes d'Aujourd'hui", Grand Palais, Παρίσι, Γαλλία
- 1975, "Die International Kunstmesse", Βασιλεία, Ελβετία
- 1975, "Ομαδική ΙΙ", Αίθουσα Τέχνης Αθηνών, Αθήνα
- 1976, "15 καλλιτέχνες από την Ελλάδα", Γκαλερί Αργώ, Αθήνα
- 1976, "Ομαδική Έκθεση", Espace Pierre Cardin, Παρίσι, Γαλλία
- 1976, "Un Siecle de Dessins de Sculpteurs 1950-1975", Musee de Calais/ Musee des Beaux-Arts de Pau, Calais, Pau, Γαλλία
- 1977, "Υποθέσεις για Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Υπόθεση Δεύτερη", Αίθουσα Τέχνης Δεσμός, Αθήνα
- 1977, "Υποθέσεις για Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Υπόθεση Τρίτη", Αίθουσα Τέχνης Δεσμός, Αθήνα
- 1977, "Φεστιβάλ Αυγής 1977", Άλσος Νέας Σμύρνης, Νέα Σμύρνη
- 1977, "3ο Φεστιβάλ ΚΝΕ Οδηγητή", Άλσος Περιστερίου, Περιστερί, Αθήνα
- 1977, "Ομαδική Έκθεση", Γκαλερί Αργώ, Αθήνα
- 1978, "Salon de Mai", Παρίσι, Γαλλία
- 1978, "Avanguardia e Sperimentazione 1978, Punti Interrogativi-Punti di Riferimento", Galleria Civica, Modena, Ιταλία
- 1978, "Avanguardia e Sperimentazione 1978, Punti Interrogativi-Punti di Riferimento", Magazzini del Sale, Βενετία, Ιταλία
- 1978, "Φεστιβάλ Αυγής 1978", Αθήνα
- 1978, "Εικόνες Ελληνικής Τέχνης", Ζάππειο Μέγαρο, Αθήνα
- 1978, "Γιορτές 1978", Αίθουσα Τέχνης Το Τρίτο Μάτι, Αθήνα
- 1978, "Grece. 22 peintres et Sculpteurs. Secondes Rencontres Internationales d'Art Contemporain", Galerie Nationale du Grand Palais, Παρίσι, Γαλλία
- 1979, "16 Βιβλία-16 Απόψεις", Γαλλικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη
- 1979, "Γλυπτική Φάληρο 1979", Παραλία Παλαιού Φαλήρου, Θέση Παλμύρα, Παλαιό Φάληρο

- 1979, "Εικόνες Ελληνικής Τέχνης 2", Ζάππειο Μέγαρο, Αθήνα
- 1980, "16 Βιβλία - 16 Απόψεις", Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών, Αθήνα
- 1980, "16 Βιβλία - 16 Απόψεις", Γαλλικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη
- 1981, "Περιβάλλον: Δράση, Τάσεις της Ελληνικής Τέχνης σήμερα", Ζάππειο Μέγαρο, Αθήνα
- 1981, "Σύγχρονη Τέχνη και Παράδοση", Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Αθήνα
- 1981, "Συλλογή Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος", Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλέξανδρου Σούτζου, Αθήνα
- 1981, "Μικρό σχήμα", Γκαλερί Σύγχρονης Τέχνης Ωράϊσμα, Παλαιό Ψυχικό
- 1981, "Grieks Festival - Greek Contemporary Art", Εκκλησία De Nieuwe Kerk, Άμστερνταμ, Ολλανδία
- 1981, "Ομαδική Έκθεση", Αίθουσα Τέχνη, Αθήνα
- 1981, "Β' Έκθεση Γλυπτική Φάληρο 1981", Φάληρο
- 1981, "Μικρά έργα τέχνης", Γκαλερί Αργώ, Αθήνα
- 1982, "Ομαδική έκθεση γλυπτικής", I.C.C., Αμβέρσα, Βέλγιο
- 1983, "Νεοελληνική Γλυπτική-83", Αίθουσα Τέχνης Εποχές, Κηφισιά
- 1983, "Μικρά έργα τέχνης", Γκαλερί Αργώ, Αθήνα
- 1984, "Λιθογραφίες της Artigraf", Κέντρο Τέχνης Artigraf, Αθήνα
- 1984, "11 Έργα Ελλήνων Καλλιτεχνών", Γκαλερί Ζουμπουλάκη, Αθήνα
- 1984, "Έκθεση-Καταγγελία για τα παιδιά της Αιθιοπίας", Καλλιτεχνικό Πνευματικό Κέντρο Ωρα, Αθήνα
- 1984, "Ομαδική Έκθεση Μελών του Συνδέσμου Σύγχρονης Τέχνης", Πολιτιστικό Κέντρο Ρόδου, Ρόδος
- 1984, "Αθήνα 150 χρόνια Πρωτεύουσα", Εθνικός Κήπος, Αθήνα
- 1986, "Παράδοση και Πρωτοπορία στην Ελληνική Τέχνη", Helexpro-ΔΕΘ, Θεσσαλονίκη